

Bahçe çiçeklerinin peyzaj mimarlığı
alışmalarında kullanım alanları,
seçimini etkileyen etmenler ve
tasarım rnekleri

Bahçe çiçekleri, özellikle çiçek renkleri ve çiçek formları ile dikkati çeken, fazla boylanmayan ve yer örtücü özellik taşıyan bitkilerdir. Bahçe çiçekleri, yeşil alanlarda geniş çiçek parterlerinin oluşturulmasında, küçük ev bahçelerinde, meydan ve refüjlerin düzenlenmesinde kullanılırlar.

Çeşitli bitki türlerinin çiçeklenme zamanlarının birbirini izlemesi bu alanlarda yıl boyu devam eden bir renk cümbüşü yaratır (Perçin ve Oğuz 1997).

Kamusal ya da kişiye özel mekân olsun bahçe çiçekleri;

- Havuz çevresinde,
- Havuz içinde,
- Pergola çevresinde,
- Heykel ya da plastik eleman çevresinde,
- Yol kenarlarında,
- Çim alanlarda,
- Kaya bahçelerinde,
- Balkon, teras, çatı bahçelerinde,
- Ağaç-ağaççık ve çalı grupları önünde,
- Bina/yapı önlerinde,
- Refüjlerde,
- Duvar ya da yol kenarında bordür bitkisi olarak,
- Dikey bahçelerde,
- Geniş alanlarda çiçek tarhları ya da halı biçiminde gösteri amaçlı olarak kullanılabilirler

BAHÇE ÇİÇEKLERİNİN ÖNEMLİ KULLANIM ALANLARI

Koleksiyon Bahçeleri

Bahçe çiçeklerinin yaprak, çiçek formu ve renginin çeşitliliği, tekstür özelliğinin değişken olması, meyve ve tohumlarının çekiciliği bitkisel tasarım çalışmalarında estetik açıdan katkılar sağlamaktadır. Önemli bir bölümünün kurağa ve sıcağa dayanıklı olmaları, asgari bakım koşulları istemeleri nedeniyle koleksiyon bahçelerinde formal ya da informal düzenlemelerde kullanılmaya uygundur (Öztan ve Arslan, 1992).

Kaya Bahçeleri

Kayalık, taşlık ortamlar ile yamaçlarda değişik form ve renkte yaprakları, gösterişli çiçekleri ile etkilidir. Kayalık bir yamaç ya da kayalık bir arazide gölge ya da güneşli bir ortam olmasına göre seçilecek bitki türleri ile doğal bir görünüm sergilemek mümkündür.

Parterler

Bahçe çiçekleri yaprak ve çiçeklerinin formu, rengi ve tekstür özellikleri nedeniyle kentsel ve kırsal açık yeşil alanlardaki büyük parterlerde kullanılabilir. Habitus özelliğinde önemli bir yeri olan yaprakların form ve tekstürleri ile mevsimlik renk değişiklikleri yıl boyu değişen bir çeşitlilik kazandırır. Parterlerde sonbahar ve kış renklenmesinden(yaprak, çiçek ve meyve özellikleri ile) yararlanmak ve ilginç kompozisyonlar oluşturmak mümkündür. Ayrıca erken ilkbahardan sonbahara kadar uzun bir dönemde farklı türlerin değişik renk ve formdaki çiçekleri etkilidir (Öztañ ve Arslan, 1992).

Bitki Kasaları

Gerek iç mekânda saksı ve kasalar içerisinde gerekse dış mekânda avlu bahçeleri, pencere ve balkonlarda kasalar içerisinde kullanılan bahçe bitkileri, tek tür içeren ya da farklı türlerin ve cinslerin kompozisyonlarından oluşan düzenlemelerde çok gösterişli bitkilerdir.

Vurgu Elemanı Olarak Bahçe Bitkileri

Bahçe bitkileri renk ve doku özellikleri ile alanda odak noktası ya da vurgu elemanı yaratmak üzere kullanılırlar. Örneğin, teras ya da avluya yerleştirilen yeşil ya da iekli bahçe bitkilerinden oluşan kümeler, çim alanla zarif bir tezatlık teşkil ederek, çim ile döşeme arasında bağlantı sağlarlar.

Fon ve Sınırlayıcı Eleman Olarak Bahçe Bitkileri

Bahçe bitkileri tüm bu sayılan özelliklerinin yanı sıra fon ve sınırlayıcı elemanlar olarak da peyzajda kullanılmaktadır.

Bahçe çiçekleri otsu yapıda, kısa ya da uzun ömürlü, renk ve biçimleri değişik, güzel ve etkili bitkilerdir. İşlevsel ve estetik amaçlı kullanımlar için uygun bahçe çiçeklerinin özellikleri oldukça çeşitlidir (Altan, 1989), (Öztan ve Arslan, 1992);

Renk ve form özelliği; bahçe çiçeklerinin yapraklarının formu ve tekstürleri diğer bitkilerle uyumlu ya da kontrast bir kompozisyon sergiler; mevsimlik renk değişikliği ve tekstür özellikleriyle yıl boyu değişen bir çeşitlilik kazanır.

Havayı temizleme yeteneği; bahçe çiçeklerinin diğer bitkiler gibi havayı filtre ederek temizleme özelliği vardır.

Isının absorbe edilmesi; bahçe çiçekleri ısıyı yansıtma yerine absorbe etme özelliğine sahiptirler. Ayrıca transpirasyon ile suyu tekrar havaya vererek serinlik yaratırlar.

Boylanma farklılıkları; bahçe çiçekleri farklı yüksekliklerde boylandıkları için diğer peyzaj elemanlarıyla çeşitli görünümde kompozisyonlar oluşturabilir. Kitle halinde kullanıldıklarında mekân özelliğini daha etkili duruma getirirler.

Yaban yaşamı için ortam yaratma; bahçe çiçekleri yaban yaşamı için uygun ortam oluşturmada önemli katkıda bulunurlar. Örneğin çiçekleri ile arılar, meyveleri ile kuşlar, oluşturdukları yumuşak zemin ile birçok hayvan türleri için uygun bir ortam yaratırlar.

TASARIM ÖRNEKLERİ

Kaynak: Anonim, 2019.

Kaynak: Anonim, 2019.

Kaynak: Anonim, 2019.

Kaynak: Anonim, 2019.

Kaynak: Anonim, 2019.

Kaynak: Anonim, 2019.

Kaynak: Anonim, 2019.

Kaynak: Anonim, 2019.

KAYNAKLAR

Arslan, M., Yetim, L., akcı, I., 2006. Yer Örtücü Bitkilerden Peyzaj Mimarlığı Çalışmalarında Yararlanma Olanakları III. Ulusal Süs Bitkileri Kongresi, 8-10 Kasım 2006, İzmir. 2006

Öztan, Y., Arslan, M., 1992. İç Anadolu Bölgesi Ekolojik Koşullarına Uygun Sukkulent (Etili Yapraklı) Bitki Türlerinden Peyzaj Mimarlığı Çalışmalarında Yer Örtücü Olarak Yararlanma Olanakları. Tissamat Basımevi, Ankara.

Anonim, 2019. Web Sitesi: <https://www.gardendesign.com> Erişim Tarihi: 03.04.2019.

Anonim, 2019. Web Sitesi: https://www.ankara.bel.tr/files/6614/3893/6015/bahe_iekleri.pdf Erişim Tarihi: 03.04.2019.

Anonim, 2019. Web Sitesi: https://www.ankara.bel.tr/files/3714/9329/1970/Bahe_iekleri_bakm_ve_retim_teknikleri.pdf Erişim Tarihi: 03.04.2019.